

(כתבו התוס' שנטילה זו אמורה גם למי שנטל ידיו שחרית. ואולם עתה אינה מצויה אותה רוח רעה בינינו, ואין אנו נוהגים בנטילה לפני האכלה לתינוק.
ואמר רבנו תם, שמותר ליטול ידיו שחרית ביוהכ"פ, גם ללא האכלה לתינוק, כי לא גרע מידיו מלוכלכות בטיט וצואה, שהרי אין יכול ליגע בפיו ובעיניו בחוטמו ובאזניו עד שיטול.
ואולם מרש"י משמע, וכן פירש בה"ג (הל' יוהכ"פ דף ל) שהיא אותה רוח רעה השורה על הידים בלילה, והגידון כאן על נטילת שחרית. ומשמע לכאורה לפי'ז שלא התירו ליטול שחרית אלא לצורך האכלה. וצ"ע).

קסט. א. האם מותר לצרור בשר וגבינה יחדיו?

ב. האם מותר לשני אנשים לאכול על שלחן אחד, זה בשר וזה גבינה?

א. צורר אדם בשר וגבינה במטפחת, ובלבד שלא יהיו נוגעים זה בזה. שאפילו נגיעת צונן בצונן שאינה צריכה קליפה, צריכה הרחה.

ב. שני אנשים שאינם מכירים זה את זה אוכלים על שלחן אחד, זה בשר וזה גבינה, ואינם חוששים. ואם מכירים – אסור. וגם שני אחים המקפידים זה על זה, ואין אחד מהם יבוא לאכול משל האחר – אסור, שלא חילקו חכמים.

(לפירוש אחד בתוס', אפילו שנים המכירים מותר באופן שמעמידים דבר המפסיק ביניהם, כגון לחם או קנקן. או כשאוכל על מפה אחרת. לפירוש השני – אין מוזכר בגמרא התר זה).

דפים קח – קט

קע. א. טיפת חלב שנפלה לקדרה עם חתיכות בשר ורוטב – מה הדין?

ב. האם אפשר ללמוד דין 'טעם כעיקר' מאיסור בשר-בחלב, אם לאו? והאם אפשר ללמוד דין בשר בחלב משאר איסורים?

ג. האם 'אפשר לסוחטו' אסור או מותר, והאם חתיכה שבלעה איסור נעשית כנבלה עצמה, ומאי נפקא מינה?

ד. כזית בשר שנפל לתוך יורה של חלב – מה דין הבשר והחלב?

ה. חצי זית בשר וחצי זית חלב שבשלם זה עם זה – מה דינו של המבשל ומה דינו של האוכלים?

א. טיפת חלב שנפלה לתוך קדרה – אם נפלה על חתיכת בשר ונבלעה בה, אם יש ששים (- נותן טעם) בחתיכה כנגד החלב – הכל מותר. ואם לאו – החתיכה אסורה. (להתוס', אין החתיכה נאסרת אלא כשכולה חוץ לרוטב, אבל אם מקצתה ברוטב – משערים ששים בכל הקדרה. ומרש"י מ' שאין חילוק בדבר).

(כל שאר האכל שבקדרה – מותר. ואפילו חתיכות הנוגעים באותה חתיכה – אינן נאסרות, שאין האיסור הבלוע עובר מחתיכה לחתיכה אלא ע"י רוטב, בניער וכיסה. ס' התרומה, מובא בהג"א. ואילו הר"ן סובר שלפי מה שאנו נוקטים 'חתיכה עצמה נעשית נבילה', הרי החתיכה אוסרת את כל מה שבקדרה, מחמת הלחות וההבל אשר בה, ואפילו לא ניער וכיסה).

חזר וניער את הקדרה או כיסה אותה – לשיטת ר' יהודה, רבי ורב – החתיכה שנאסרה אוסרת את כל הקדרה, ואפילו יש ששים בשאר חתיכות – מין במינו לא בטל. ואולם אם יש ששים ברוטב הנוזלי (לא העבה) ובשאר דברים שאינם ממין החתיכה, כגון ירק, כנגד החתיכה שנאסרה – הכל מותר (מלבד החתיכה שבלעה האיסור, שהיא נשארת באיסורה לעולם), כי רואים את מינו כמי שאינו, ושאינו-מינו רבה עליו ומבטלו (רבא).

א. דעת רבנו שמואל, רבנו תם והר"ן, ששאר החתיכות אינן מותרות אלא אם יש בחתיכת ההתר ששים כנגד הרוטב הנפלט מהחתיכה שנעשתה כנבלה. ור"י חולק. וכ"ד הרמב"ן.

ב. לרוב-ככל הראשונים, להלכה מין במינו בטל בששים, ודלא כרש"י (קט; קטז: ד"ה הרי). הלכך אם יש בשאר החתיכות ששים כנגד החתיכה, כל החתיכות מותרות. מלבד אם היא חתיכה הראויה להתכבד שאינה בטלה. רז"ה.

לדעת חכמים בברייתא, וכ"ד שמואל, ר' שמעון ברבי וריש לקיש – אם חזר וניער, הותרה החתיכה. (ואין הלכה כן).

ניער וכיסה הקדרה לפני שהספיקה החתיכה לבלוע את החלב – משערים בקדרה כולה, אם יש בה ששים כנגד טיפת החלב – מותר. ואם לאו – אסור. ואולם ר' יהודה אוסר בכל אופן, שמה לא ינער יפה בתחילה. ובוהו הכריע רבי דלא כר' יהודה.

ב. לפי מה שהסיק רבא (וגם אביי קבלה ממנו. עפ"י תוס'), משמע שאין ללמוד מבשר-בחלב, שחידוש הוא, (אם משום שהוא איסור שנוצר ע"י עירוב שני מיני התר (רש"י). אם משום שאם יישרה הבשר בחלב כל היום – מותר, ורק אם בושל בו – אסור תוס'. וכן מפורש בפסחים מד:).

וכן אין ללמוד בשר-בחלב משאר איסורים. וזה שבב"ח אינו אוסר אלא בנתינת טעם – לא משום שלמדנו מזרוע בשלה, אלא לפי שלא אסרה תורה אלא דרך בישול (לא תבשל גדי בחלב אמו), ואין דרך בישול אלא בנתינת טעם.

ג. לדעת ר' יהודה, רבי, רב, ר' חנינא ור' יוחנן: אפשר לסוחטו – אסור. כלומר, חתיכת התר שבלעה מן האיסור ונאסרה בנתינת טעמו – אינה חוזרת להתרה ע"י בישולה עם חתיכות אחרות ופליטת הטעם שבלעה.

לדעת חכמים בברייתא, וכ"ד שמואל, ר' שמעון ברבי ור' שמעון בן לקיש – אפשר לסוחטו, מותר. (וכגון שידענו שהטעם יצא מאותה חתיכה לגמרי, כגון שטעמה קפילא נכרי ואמר שאין שם טעם חלב. עפ"י ר"ן).

(הלכה כדעה ראשונה. רש"י ו"פ).

ר' יהודה ורב הסוברים אפשר לסוחטו – אסור, אמרו עוד, שאם אותה חתיכה שנאסרה תבשל עם חתיכות התר – יש לשער כנגד כולה, כי נעשתה כולה כאיסור עצמו.

(שיטת רבנו אפרים להלכה שאין אומרים כן אלא בבשר-בחלב, שהבשר שבלע, נעשה גופו של איסור, אבל בשאר איסורים אין לשער אלא כנגד האיסור הבלוע בחתיכה ולא כנגד כולה. ור"י חולק. ע' לעיל ק).

ד. כזית בשר שנפל לתוך יורה של חלב – הבשר אסור. והחלב, אם יש בו ששים כנגד הבשר, שטעם הבשר לא מורגש בו – מותר. ואם לאו – אסור.

ואולם לשיטות הנוקטות 'אפשר לסוחטו אסור', וגם 'מין במינו לא בטל' – החלב אסור, שהרי החלב המועט שנבלע בבשר, נעשה כדבר האסור, וכשהחזר ונפלט לחלב – אוסרו במשהו, כדין תערובת מין במינו. אך אמרו שאם הבשר נפל לתוך יורה רותחת והוציאו מיד, (קודם ש'שבע' הבשר מבליעת החלב. רבנו שמואל. ומרש"י נראה שה"ה כל זמן שעדיין לא נח מרתיחתו. וערמב"ן שמשנתה הדבר לפי סוגי האכלין והמשקים) – אותו חלב שנבלע, אינו נפלט בחזרה, והחלב מותר.

ה. המבשל חצי זית בשר עם חצי זית חלב – לרב, אינו לוקה, שאינם מצטרפים לשיעור 'כזית'. ללוי – לוקה.

וכן האוכלם לאחר שנתבשלו – לרב אינו לוקה (ונראה שאף אין בו איסור אכילה מן התורה אלא מדרבנן, שכיון שלא היה בו שיעור בבישול, נראה שלא נאסרו כלל מהתורה, כי אם נאסרו – הדין נותן שהיה חיוב מלקות על הבישול. חו"א – ריד), וללוי לוקה.

(נראה מהרמב"ם שפסק כלוי. עפ"י מ"מ; מנ"ח צב, ב.)

בחזו"א (ריד) הסתפק לדעת לוי, אם בישל בשר עם חלב ואין בשניהם יחד כזית, אפשר שלא נאסרו מן התורה).

אבל כזית בשר שנתבשל עם חלב, ואכל חצי זית מן הבשר וחצי זית מן החלב – לוקה לכו"ע, שהרי שניהם איסור אחד הוא.

איוהו בישול המחייב – כל שאחרים (= נכרים) אוכלים אותו מחמת בישולו. (ומסתבר ששיעורו כמאכל בן דרוסאי, שיש שדרכם לאכול בבישול זה. עפ"י ריטב"א. וכן כיוונו הפר"ח יו"ד פו סק"ג, והחו"ד צא, באורים סק"ז. ויש שהבינו מפשטות לשון רש"י, דוקא בבישול גמור. ע' פמ"ג (בפתיחה); מנחת חינוך ז, ג. עוד כתב הפמ"ג, שזה רק לענין מלקות, אבל איסור תורה יש אף בבישול מועט. וכל זה דלא כדברי הריטב"א. והאחרונים לא ראוהו. וע"ע פלתי צב סק"ג; אמרי בינה דיני בב"ח ב.)

דפים קט – קי

קעא. מה דין אכילת האברים דלהלן?

א. כחל (= עטין).

ב. לב.

ג. קיבת טלה או עגל יונקים, שנתבשלה בחלבה.

א. שנינו: הכחל – קורעו ומוציא את חלבו. לא קרעו – אינו עובר עליו, לא באכילה ולא בבישול, שאין איסור תורה בחלב שחוטא.

ונחלקו הראשונים בשיטת הסוגיא: לרש"י (כפי שפרשוהו התוס'), אם בא לבשלו בקדרה, בין עם בשר אחר בין כשהוא לבדו – חייב לקורעו תחילה שתי וערב ולטוחו בכותל (= לכבשו, לסחוט החלב), כדי שיצא כל החלב. ואם לא עשה כן – אסור לאכול, (ואפילו אם קרעו קצת. הג"א מא"ז), לפי שהחלב נפלט בבישול ושוב נבלע בכחל, והלא אסרו חכמים חלב של שחוטא. (ואם בישלו לבדו, ויש במים ששים כנגדו – מותר, כיון שהחלב הנפלט התבטל במים, וכשחזר ונבלע – לא אסר את הכחל. תוס').

(התוס' (ע' בדף קיא. ד"ה תותי) נקטו בדעת רש"י שמותר לבשל הכחל עם בשר אחר, אם קורעו שתי וערב וטח בכותל. והרשב"א כתב בדעת רש"י שאסור לכתחילה. והריטב"א כתב (בד' רש"י, ועפ"י הגאונים) שאפילו בדיעבד אין התר בבישול עם בשר אחר.)

ואם בא לצלותו – קורעו שתי או ערב ואין צריך לטוחו בכותל, כיון שהחלב נוטף מן הקרע ואינו חוזר ונבלע בבשר. לא קרעו – ללשנא קמא דרב: מותר, שכיון שהחלב בתוכו לא פירש – לא גזרו חכמים (אלא שלכתחילה הצריכוהו קריעה קודם הצליה). וללשנא בתרא דרב – אסור, ואין מועילה לו עתה קריעה. (ורב נחמן התיר בצלי ללא קריעה אף לכתחילה. ומשנתנו שהצריכה קריעה – בבישול. עפ"י תוס'). והמהרש"א צידד שגם לשנא בתרא סוברת כן, להתיר בצליה ללא קריעה. ואולם אין הלכה כרב נחמן לשיטת רש"י. וכתב בשערי דורא (כחל, כא), שנהגו העם כרש"י).